

Інформація про хід виконання Програми підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018-2030 роки за I квартал 2026 року.

З метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, підвищення його конкурентоспроможності та зміцнення ролі у вирішенні соціально-економічних питань міста, рішенням 16 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 08.11.2017 № 834/17 була затверджена Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2030 роки (зі змінами) (далі – Програма).

Основні заходи Програми спрямовані на створення комфортних умов для ведення бізнесу, оптимізацію процесу видачі дозвільних документів підприємцям, запобігання ухваленню економічно необґрунтованих регуляторних актів, удосконалення ресурсної та інформаційної підтримки бізнесу, розширення інфраструктури підтримки підприємництва та покращення інвестиційного клімату в місті.

Фінансування окремих заходів Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.

У 2026 році з бюджету Харківської міської територіальної громади виділено 4 800 000,00 грн на фінансування таких заходів Програми:

- пункт 2.2.4. «Підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» – 382 150,00 грн;

- пункт 2.3.1. «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» – 100 000,00 грн;

- пункт 2.3.8. «Ваучерна підтримка за участь місцевих товаровиробників у виставково-ярмаркових заходах» – 300 000,00 грн;

- пункт 2.3.12. «Ваучерна підтримка ветеранів/ветеранок на започаткування та розвиток власної справи» – 2 000 000,00 грн;

- пункт 2.3.2, п. 2.3.10, п. 2.3.11 підтримка комунальних підприємств, функціонально підпорядкованих Департаменту – 2 017 850,00 грн.

Протягом I кварталу 2026 року реалізовувалися такі основні заходи Програми, спрямовані на створення умов для розвитку підприємництва.

Відповідно до пункту 2.3.8 Програми «Ваучерна підтримка за участь місцевих товаровиробників у виставково-ярмаркових заходах» розроблено Порядок використання коштів бюджету Харківської міської територіальної громади на ваучерну підтримку за участь місцевих товаровиробників у виставково-ярмаркових заходах, який затверджено рішенням 49 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 19.11.2025 № 969/25.

З 1 січня 2026 року суб'єкти підприємницької діяльності можуть звертатися до Департаменту за отриманням ваучерної підтримки за фактом участі у виставково-ярмаркових заходах.

Реалізація цього заходу дасть можливість харківським підприємцям презентувати свою продукцію на виставках і ярмарках як в Україні, так і за її межами, що сприятиме виходу місцевих товарів на нові ринки та зміцненню їхніх позицій.

Відповідно до пункту 1.1.1 Програми «Відстеження результативності регуляторних актів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, здійснення необхідних заходів щодо анулювання неефективних нормативно-правових актів» Департаментом розроблено План-графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2026 рік. Проаналізовано 3 звіти з відстеження результативності регуляторних актів, які оприлюднено у ЗМІ згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Продовжувалася інформаційно-консультаційна підтримка підприємців через вебсайт «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Цей ресурс регулярно оновлюється, на ньому публікуються корисні матеріали щодо податкового законодавства, анонси бізнес-заходів, інформація про державні кредитні та грантові програми, а також законодавчі новації, що впливають на діяльність підприємців.

Крім того, систематично наповнюється інформацією сторінка «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» у соціальній мережі Facebook, де підприємці також можуть отримати зворотній зв'язок через особисті повідомлення.

На виконання пункту 2.1.4 Програми «Проведення роботи щодо оновлення кредитних рейтингів м. Харкова», з метою оновлення кредитних рейтингів м. Харкова та його інвестиційної привабливості за шкалою Рейтингового агентства ТОВ «ІВІ-Рейтинг» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва за 2025 рік.

Малий та середній бізнес суттєво постраждав від війни, але попри втрати підприємці продовжують розвивати його і потребують фінансової підтримки. Саме тому, у 2026 році міська влада продовжила реалізацію заходів із часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами (пункт 2.3.1 Програми).

Часткова компенсація суб'єкту підприємництва може здійснюватися разом з державною підтримкою, яка надається відповідно до Урядової програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Отримати часткову компенсацію підприємці можуть, звернувшись до АТ «Ощадбанк», АТ «ВСТ БАНК» та АТ «СЕНСБАНК», з якими Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради укладено договори про взаємодію.

У звітному періоді було продовжено часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитом, наданим Філією – Харківське обласне управління АТ «Ощадбанк» у 2024 році.

Відповідно до пункту 3.1.1 Програми «Проведення навчальних семінарів, зустрічей, майстер-класів та круглих столів з представниками органів влади, громадських об'єднань, підприємців та студентами щодо актуальних питань ведення підприємницької діяльності і відповідних змін у законодавстві» директор Департаменту Вікторія Китайгородська та представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь:

16 лютого 2026 року у онлайн-презентації методичних рекомендацій щодо «Запровадження грантової програми підтримки підприємницької діяльності ветеранів та членів їхніх сімей на місцевому рівні», розроблених Львівською міською радою спільно з Німецькою організацією «Німецьке об'єднання народних університетів» DVV International в Україні. Дані методичних рекомендацій містять інформацію щодо організації освітньо-грантової підтримки ветеранів та членів їхніх сімей на рівні громади, що необхідно для запуску програми від ідеї до реалізації;

19 лютого 2026 року в Офісі податкових консультантів ГУ ДПС у Харківській області, де відбулася презентація нового сервісу для отримувачів грантів на відкриття власного бізнесу.

Захід об'єднав представників міської та обласної влади, Державної податкової служби, служби зайнятості, громадських організацій, а також підприємців, які вже скористалися державною підтримкою у межах програми «Власна справа». Метою даного проєкту є надання податкової підтримки підприємцям, які скористалися грантами від держави у межах програми «Власна справа». Особливу увагу приділено ветеранам війни, внутрішньо переміщеним особам та тим, хто започатковує або розширює власну справу.

Представники міської влади поінформували учасників заходу про міські програми підтримки підприємництва, які сьогодні діють у Харкові та спрямовані на відновлення та розвиток бізнесу, серед яких: компенсація відсоткових ставок за кредитами, ваучерна підтримка місцевих товаровиробників за участь у виставково-ярмаркових заходах, інформаційна підтримка та інше. Поєднання державних і міських інструментів підтримки створює реальні можливості для розвитку підприємництва навіть у складних умовах. Місто й надалі працюватиме над тим, щоб бізнес відчував підтримку, партнерство та відкритість з боку влади;

19 лютого 2026 року в засіданні (онлайн) Антикризового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану на тему «Виклики для забезпечення соціально-економічної стійкості у 2026 році: напрямки взаємодії влади та бізнесу». У ході засідання були розглянуті напрямки консолідації зусиль держави, структурованих об'єднань та організацій бізнесу із забезпечення стійкості економіки в умовах затяжної війни, з урахуванням обмеженості джерел зовнішнього фінансування бюджету, необхідності об'єктивної оцінки ефективності державних витрат, впровадження стимулів для економічної активності та розширення виробничого потенціалу з огляду на ризики дефіциту енергетичних потужностей, зростаючих потреб та деструктивних тенденцій на ринку праці тощо;

26 лютого 2026 року у заході, організованому Львівською міською радою на тему: «Шлях від можливостей до результатів».

Метою заходу було підбиття підсумків реалізації проєкту «Реінтеграція ветеранів війни через створення освітніх можливостей: Свої для своїх», презентація його впливу на громади та ветеранську спільноту, а також представлення напрацьованих підходів як практичної моделі реінтеграції ветеранів через освіту та грантову підтримку. Особливу увагу було приділено питанням підтримки ветеранського бізнесу, результатам грантових програм та досвіду учасників. До заходу також долучилися представники партнерських

організацій проєкту, ветерани, ветеранки та члени їхніх сімей (зокрема безпосередні учасники проєкту), представники органів місцевого самоврядування, а також інші зацікавлені сторони.

Участь у заході дала можливість ознайомитися з кращими практиками реінтеграції ветеранів через освітні інструменти та грантову підтримку, налагодити професійні контакти та обмінятися досвідом щодо впровадження ефективних механізмів підтримки ветеранської спільноти на місцевому рівні;

03 березня 2026 року участь у засіданні круглого столу «Розвиток підприємницької екосистеми на Харківщині в умовах війни».

Захід був присвячений посиленню співпраці між бізнесом, партнерами та владою задля підтримки підприємництва в умовах воєнного часу.

Під час зустрічі було приділено увагу ключовим питанням щодо: інструментів підтримки ММСП; посилення координації між бізнесом, органами влади та партнерами; розвитку зайнятості та самозайнятості; актуальних податкових та регуляторних питань підприємців тощо.

До обговорення долучилися представники міжнародного партнера Helvetas, Харківської обласної військової адміністрації, Харківського обласного центру зайнятості, Головного управління ДПС у Харківській області, а також підприємці – учасники програм підтримки;

** Проєкт «Підтримка ММСП у Харкові через Хаб Стійкості» реалізується громадською організацією «Асоціація приватних роботодавців» в межах Програми економічної стійкості України (ERP). Програма реалізується за підтримки Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва та впроваджується ERP консорціумом, до якого входять Mercy Corps, Право на захист, Helvetas Swiss Intercooperation Helvetas Ukraine та JERU (Спільне реагування на надзвичайні ситуації в Україні організацій Welthungerhilfe та Concern Worldwide).*

06 березня 2026 року у форумі «Як підприємцю в Харкові зростати в умовах нестабільності?», організованому проєктом Kharkiv Business Hub, який об'єднав підприємців, представників влади, експертного середовища та міжнародних організацій для відкритого діалогу щодо розвитку бізнесу в місті. Під час заходу обговорено ключові виклики для малого та середнього бізнесу, можливості залучення грантової підтримки, доступ до фінансових інструментів, а також значення партнерств і бізнес-об'єднань. Форум завершився фасилітованим нетворкінгом, що сприяв налагодженню нових контактів, обміну досвідом та обговоренню перспективних напрямів співпраці;

11 березня 2026 року в онлайн-семінарі на тему: «Впровадження загальних вимог до благополуччя сільськогосподарської птиці, під час її утримання». Під час заходу було розглянуто практичні аспекти застосування нових нормативів, зокрема впровадження загальних вимог у птахівничих господарствах, підготовку персоналу, проходження державного контролю та процедури сертифікації;

12 березня 2026 року у засіданні круглого столу, де відбулася презентація результатів дослідження «Молодь, освіта та ринок праці: потреби, виклики, можливості». Дослідження проводились у сфері працевлаштування у Миколаївській, Херсонській Одеській, Полтавській та Сумській областях. В рамках дослідження були питання з чим сьогодні стикається молодь, коли обирає професію, шукає роботу або замислюється про власну справу, які можливості бачить у своїй області та що заважає рухатися вперед.

На покращення підприємницького середовища в місті, впровадження шляхів та механізмів удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, отримання яких надає суб'єкту господарювання право на здійснення господарської діяльності або певних видів господарської діяльності, спрямована робота Центру надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділів (пункти 4.1.2 - 4.1.6 Програми).

За I квартал 2026 року до Центру надання адміністративних послуг міста Харкова та його територіальних підрозділів з питань отримання документів дозвільного характеру зафіксовано 6962 звернення суб'єктів підприємницької діяльності. Видано 2310 документів дозвільного характеру, що становить 75,7 % до виданих документів дозвільного характеру за аналогічний період 2025 року. Кількість зареєстрованих декларацій склала 237 од., що на 34,7 % більше, ніж за I квартал 2025 року.

Крім того, до Центру зафіксовано 3728 звернень з питань реєстрації бізнесу, що становить 2,5 % від загальної кількості звернень до ЦНАП м. Харкова та його територіальних підрозділів. З них 2177 звернень від фізичних осіб – підприємців, 991 звернення від юридичних осіб, 560 звернень щодо отримання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, крім того 12 звернень стосовно реєстраційних дій громадських формувань.

Найбільшу питому вагу із загальної кількості звернень в сфері реєстрації бізнесу займають звернення до:

Регіонального центру послуг – 1066 звернень (28,59%);

ЦНАП м. Харкова у сфері нерухомості – 787 звернень (21,1%);

ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна) – 494 звернення (13,3%).

За напрямками звернень в сфері реєстрації бізнесу варто виділити:

з питань реєстрації припинення підприємницької діяльності за власним рішенням – 1155 звернень (30,9%);

з питань державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу – 722 звернення (19,3%);

з питань видачі витягу – 560 звернень (15,0%);

з питань реєстрації змін до відомостей про фізичну особу – підприємця – 509 звернень (13,6%);

з питань державної реєстрації фізичних осіб підприємцями – 474 звернення (12,7%);

з питань державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань) – 61 звернення (1,6%).

Щодо загальної ситуації з підприємництвом у Харкові, то, за оперативними даними інформаційно-комунікаційних систем Головного управління ДПС у Харківській області станом на 01.04.2026 кількість фізичних осіб – підприємців по місту Харкову склала 113 980 осіб.

Протягом I кварталу 2026 року припинили діяльність 2 565 фізичних осіб – підприємців. За I квартал 2026 року перемістили бізнес з Харкова та змінили свою юридичну адресу на іншу область або територіальну громаду 87 фізичних осіб – підприємців.

В той же час протягом I кварталу 2026 року виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували свій бізнес 2 644 фізичних осіб – підприємців. Змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду протягом I кварталу 2026 року 75 фізичних осіб – підприємців.

Привести показники щодо діяльності підприємств юридичних осіб за I квартал 2026 року немає можливості.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» формування та поширення інформації щодо кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна).

Формування зазначеної інформації по місту Харкову Планом не передбачено.

Разом з тим, статистика щодо діяльності фізичних осіб-підприємців показує, що українці навіть в умовах війни та повної невизначеності готові брати відповідальність як за свої, так долі і тих, для кого створюють нові робочі місця. І тут чи не на перше місце виходить підтримка цієї активної частини суспільства як на державному, так і на місцевому рівні.

Малий та середній бізнес є драйвером відновлення економіки. Цей сегмент бізнесу найбільш чутливий до того, що відбувається в місті та економіці. Він першим реагує на всі тенденції. Але завдяки своїй гнучкості він і першим відновлюється, продовжує будувати плани на майбутнє.

Тільки спільними зусиллями міської ради, підприємців, громадських організацій можливо відновити все, що зруйнував ворог і знайти нові можливості для подальшого розвитку підприємництва та запуску економічних процесів в місті.

«Промисловість».

Харківщина – один з найбільш індустріально розвинених регіонів України. Промисловий потенціал міста Харкова складається з підприємств практично всіх галузей. Провідна роль належить машинобудівній, електроенергетичній, паливній, хімічній, харчовій галузям промисловості. Продукція харківських підприємств відома в Україні і за її межами. Це – турбіни і трактори, генератори для атомних електростанцій, літаки, танки, металообробні верстати та інше.

Довготривала російська агресія та територіальна близькість до ворога, спричинили негативні наслідки на підприємницьке середовище та промисловий потенціал міста, що створює багато обмежень та перешкод для повноцінного відновлення ділової активності, та позначається на сьгоднішньому стані розвитку підприємницької діяльності і промисловості в місті.

Однак, незважаючи на обставини, низка промислових підприємств Харкова продовжують роботу і виконують як військові замовлення, так і замовлення з метою забезпечення базових потреб населення: це продукти харчування, ліки,

пальне та інші важливі для життєдіяльності товари. Вони активно шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

Привести показники щодо діяльності промислових підприємств за I квартал 2026 року немає можливості.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» формування та поширення інформації щодо обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), показників розвитку промисловості здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна) «Структурне обстеження підприємства».

Формування зазначеної інформації по місту Харкову Планом не передбачено.

«Регуляторна політика

Реалізація державної регуляторної політики Харківською міською радою та її виконавчим комітетом здійснюється відповідно до вимог законодавства України, що регулює відносини у сфері господарської діяльності, сфері правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання, і включає в себе:

- планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів;
- встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу проєктів нормативно-правових актів, які мають регуляторний характер;
- опублікування проєктів регуляторних актів у ЗМІ з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань;
- здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» відносно проходження проєктами регуляторних актів встановленої процедури;
- здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, аналіз звітів стосовно відстеження їх результативності;
- опублікування в ЗМІ інформації щодо здійснення регуляторної діяльності;
- перегляд регуляторних актів;
- збір інформації щодо підготовки, прийняття, здійснення відстеження регуляторних актів;
- аналіз та моніторинг законодавства для здійснення регуляторної діяльності.

Рішенням 49 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 19.11.2025 № 970/25 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів Харківської міської ради на 2026 рік, у відповідності до якого планується розробити 6 регуляторних актів.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 18.11.2025 № 587 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів виконавчого комітету Харківської міської ради на 2026 рік, відповідно до якого планується підготовка 2 регуляторних актів.

Протягом звітнього періоду проводилась робота з відстеження результативності регуляторних актів. Розроблено План - графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2026 рік.

Проаналізовано 3 звіти з відстеження результативності регуляторних актів. Звіти з відстеження оприлюднені у засобах масової інформації місцевого значення.